

Debattredaktör:
Sebastian Sundel (vik)070-755 50 30
debatt@unt.se
Postadress: Box 36
751 03 Uppsala[unt.se](#)[/debatt](#)

”Arbete, företagande och sparande straffas konsekvent medan bidragen skruvas upp.

Christian Ekström och Sofia Linder från Skattebetalarna om regeringens politik.[unt.se](#)[/debatt](#)

”Att återinföra frivillig sam-beskattnings skulle ge en mer familjevänlig skattelagstiftning.

Björn-Owe Björk, kommunalråd (KD) Knivsta, inför Kristdemokraternas riksting som inleds i Uppsala på fredag.

I Edén och Brantings fotspår

Sverige behöver fler arenor för samverkan mellan socialdemokrater och liberaler.

Det skriver Ardalan Shekarabi (S) och Cecilia Wikström (L).

Hundraårsjubileum

I dag är det 100 år sedan Sveriges första, och enda, regering mellan socialdemokrater och liberaler tillträdde. I en tid då progressiva värderingar utmanas och antidemokratiska röster höjs har våra partier ett ansvar att tillsammans utveckla det som byggt Sverige starkt.

1917 var ett oroligt år i Sverige och under några veckor var revolution en reell farhåga.

Hungerkravaller, strejk och en orolig omvärld skakade landet. Valet 1917 gav ett tydligt mandat för maktskifte. De konservativa lyckades inte längre hålla emot rörelser som ville öka människors frihet och sprida den politiska makten till fler. Liberalerna och socialdemokraterna fick tillsammans en bred majoritet och kunde bilda regering.

Regeringen Edén, ledd av liberalen Nils Edén, tillträdde den 19 oktober 1917 och byggde vidare på det uppbyggda samarbetet mellan liberaler och socialdemokrater som bland annat tvingat fram allmän rösträtt för män i början av seklet. Under regeringsperioden 1917-1920 lyckades de båda partierna genomföra bestående reformer som ledde till flera genombrott:

• **Allmän** och lika rösträtt för män och kvinnor. Den mest kända reformen från regeringen Edén är utan tvekan rösträttsreformen som gav män och kvinnor allmän och lika rösträtt i kommunal- och riksdagsval. Därmed markerades också den svenska demokratins definitiva genombrott.

• **Den svenska** parlamentarismens födelse. Trots högermajoritet i riksdagens första kammare lyckades Nils Edén genom skickligt politiskt hantverk bilda regering med kungens löfte om att inte lägga sig i avgörande politiska frågor regeringen tänkte driva. Så föddes parlamentarismen.

• **Sociala reformer.** Regeringen Edén visade också sin reformvilja i flera framgångsrika sociala reformer. Den kanske mest kända idag är införandet av åtta timmars arbetsdag. Till det kan läggas att man förbjöd bortauktionering av fattiga, gjorde gifta kvinnor myndiga och breddade arbetsolycksfallsförsäkringen.

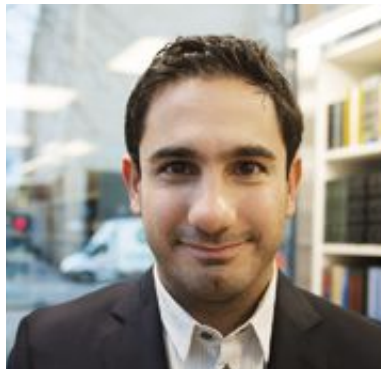
Sverige behöver fler arenor och plattformar för liberal-socialdemokratisk samverkan.

Uppsala är ett exempel på en betydelsefull arena som spelat stor roll på detta område. Här verkade både Hjalmar Branting och Karl Staaff som var med och bildade studentföreningen Verdandi. Det gav en plats och ett forum att fördjupa idédebatten mellan den liberala rörelsen och arbetarrörelsen.

Vid Uppsala universitet verkade Nils Edén både som student och senare som professor. Han var mycket aktiv i kampen för rösträtten och blev från Uppsala, i konkurrens med högern, invald i riksdagen. Som Liberalernas ledare efter Karl Staaffs död bar han vidare insikten om styrkan i en allians mellan liberaler och socialdemokrater.

Tillsammans tog dåtidens socialdemokrater och liberaler spjörn mot högern som stretade mot såväl rösträttsreform som parlamentarism. Samtidigt lyckades de hålla tillbaka de revolutionsivrande vänsterradikalerna. Tillsammans lade man grunden till ett system som kunde hålla nationalismen i schack under 30-talet, och stod som garant för demokratiska värden.

”Tillsammans tog dåtidens socialdemokrater och liberaler spjörn mot högern som stretade mot såväl rösträttsreform som parlamentarism.

Ardalan Shekarabi
Foto: Fanni Olin Dahl/ TT

Det går knappast att likställa dagens samhällsutveckling med den för hundra år sedan.

Det finns dock några paralleller att peka ut. På många sätt ser vi en samhällsutveckling som oroar och som resulterar i att antidemokratiska krafter stärker sina positioner. Populismen växer och utmanar det demokratiska systemet på riktigt för första gången sedan 30-talet. Extremhögern är på frammarsch, inte bara i Sverige utan i hela Europa.

Vi menar att det i detta läge återigen finns en särskild uppgift för liberaler och socialdemokrater att stå upp mot den utvecklingen. Vi delar en värderingsgrund, djupt rotad i den demokratiska tanken, som vi måste slå vakt om. Genom åren har vi har bland annat tagit strid för århundradets skattereform, för ökad integrering inom Europa och EU samt för jämställdhet mellan kvinnor och män. Det finns med andra ord flera områden där liberal-socialdemokratisk samverkan är relevant. Vi kan tillsammans:

• **Stå upp** för demokratin och rättsstaten. Genom åren har liberaler och socialdemokrater stått som garant för demokratin och rättsstaten. I en oroligare omvärld, där populismen vinner mark måste våra partier värna de demokratiska grundvärdena. Vi måste kämpa för att bevara och utveckla en demokrati som blivit allt känsligare för attacker från utsidan.

• **Hitta lösningar** över blockgränsen. Svensk demokrati står inför ett vägval – antingen samarbetar de demokratiskt förankrade partierna mer, eller så släpper man in Sverigedemokraterna i värmen. Våra

Cecilia Wikström
Foto: Sven-Olof Ahlgren

partier har möjlighet att bryta de låsningar som drabbat den svenska demokratin. Alla demokratiska partier måste tillsammans motverka Sverigedemokraternas framväxt och minska deras parlamentariska inflytande genom att söka fler blocköverskridande samarbeten.

Precis som för hundra år sedan finns det i dag sakpolitiska skillnader mellan våra partier.

Men det finns också en överlappande värderingsgemenskap om människors rätt till oinskränkt frihet, om att mota bort de krafter som håller tillbaka människors möjlighet till utveckling och delaktighet.

Därför tar våra partier i slutet av november initiativ till en kunskaps- och seminariedag i Uppsala om liberal-socialdemokratisk samverkan och hämtar inspiration i den koalition som för 100 år sedan förde Sverige in i en ny, demokratisk, era.

Vi bygger vidare på en fin Uppsalatradition av fördjupade relationer mellan den liberala rörelsen och arbetarrörelsen och hoppas så bygga ännu närmare relationer mellan våra partier.

Tillsammans kan vi ta avgörande steg för att utveckla den svenska demokratin och slå vakt om alla människors frihet. Tillsammans kan vi också ta viktiga steg för reformer som stärker jämlikheten i samhället. Sverige behöver mer samarbete och mindre konflikter.

Ardalan Shekarabi

Civilminister (S) och ordförande för Socialdemokraterna i Uppsala län

Cecilia Wikström

Europaparlamentariker (L) med hemvist i Uppsala län

Uppsala Nya Tidning

BOSTADS guiden

25 sidor med bostäder till salu!

Babbens gröna oas

GRILLBY: Godningen och komikern Babben Larsson är sedan några år tillbaka också upplämnare. I ett rött hus med vita knutar i Grillby hämtar hon inspiration, mycket tack vare trädgården.

Fastighetsbyrå

På fredag kan du läsa om:

- **TRÄDGÅRD:** Babben har hittat lugnet i Grillby
- **KRÖNIKA:** Matilda Nilsson sörjer träden i Fyrislund
- **INREDNING:** Proffsets bästa tips till amatörnickaren

Uppsala Nya Tidning

BOSTADS guiden

Thermia

Dags för ny värmepump

Bra för din plånbok – och miljön

[thermia.se](#)

Kontakta oss för kostnadsfri offert!

COMFORT

SÖDERLUNDS RÖR

Stångjärnsgatan 10. Tel 018-20 21 05
www.sratierp.se

HÖGBERGS RÖR

SÖDERLUNDS RÖR

SOS BARNBYAR SVERIGE

Vi stödjer SOS Barnbyar
Läs mer på [comfort.se](#)